

F O A I E

pentru

minte, inimă și literatură.

No. 43.

Luni, 27. Octombrie

1847.

CIMCIMĂNTELE ȘNȘI B'N'ȘEANȘ
ла десвъліреа прінченілорș де лімбъ ші
скріптеръ а Органлї лмїнїрї ші ла де
кърнд пълїкателе рефлетїдї лімбістїче
але тарелї пострѣ літераторș Маїорескѣ,
ші дїкѣ маї чева деспре лімба, скріптера
ші літератѣра націоналѣ.

Ка дої лъчаферї пе черлї авїа пшмаї
де алвоареа азрореї лмїнат ал літератѣ
реї пѳстре апърврѣ дї кшпшл жърнали
стїчеї дої дїп чеї маї репшїдї літераторї
аї пострї, карї летарцїка геадѣ че дївѣ
ліа де зп тїмп дїкоачї агрлї індїстріеї
лімбістїче маї пшл ка пшл ачї о спар
серѣ кърїдїнд атмосфера літератѣреї де
кѣте шї маї кѣте дїрлїкърї стрїкѣтѳре
кѣ о вїртѣте шї гївѣчїе дї адевѣр де марї
літераторї шї філолоцї, каре фак опоаре
ла дїтреагѣ пшїдїзнеа пѳстрѣ.

De шї modestїеа Domnїлор маї сшс
атїпшї пшї кшпчеде а дїшїра кшїпте де
лашдѣ дї опѳреа лор, кѣчї фаптеле лор
дї лашдѣ маї вїне ка орї шї чїне; тотш
пѣ тѣ почїз кшптепї — дакѣ пѣ воїз а
сшгшма сїмшл чел дїп лѣвнтрѣ, ачеа кѣ
ратѣ скїпте дїп реціѳнеле черешї че пѣ се
дѣ а о аскшнде — де а пѣ еспрїма вѣкѣ
рїеа че тѣ дїсшфлеще шї пшлшїрїеа

чеїмї пѣтршнде ініма кшм тїе, апш пеа
пѣрат шї тѣтѣрѳр челор че сїмшеск ка
тїне пентрѣ зеллї чеї десвоалтѣ ашм
маї пшл ка одїнїоарѣ спїрїтшл пшїдїзпї
пѳстре, пентрѣ ферїчїндл венїтор че пе
рїде дїп маї пшлте лѣкърї шї дїтрепшїдї
дерї але ачестѳр Domnї шї але алтора,
карї аș асшдат пшл ашм шї дїкѣ асшдѣ
дї агрлї літератѣреї шї кшлѣреї ромѣ
пїлор, семенїлор сеї. Дї адевѣр пшїдї
сшпт карї лѣкѣ кѣ енерцїе дї кшпшл
літератѣреї пѳстре, преа пшїдїпї карї се о
кшпѣ кѣ стѣдїлї лімбеї пѳстре, дар дештї,
дакѣ пшмаї воїм а аскшлта граїшїрїе лор
ші а зршма пе кшлїе че еї пе аратѣ кѣ о
дїцеленчїзне шї маторїтате рарѣ, прїи
карѣ аș ашвїс а пѣтрї дї сїне сшшшзреле
чел дїкѣ кѣрат шї сшлштѳс ал ромѣп
тїдї. Прїи ачешїдїа пшмаї Domnїлор шї
фрацїлор пштем ашпента зп венїтор маї
вш ромѣпшїпї, прїи ачешїдїа сїгшгшрї пштем
пѣ пшмаї спера, чї шї кшшїга ачеша че
дїкѣ лїпсеше лімбеї шї літератѣреї поа
стрѣ; ачешїтїа сїгшгшрї кшпѳск шї вор фаче
ші пре алдї а кшпшце, а алеце секара, пе
гїпа шї тѣчїшнеле дїп гршлї кѣрат шї сш
пштѳс, а стшлде шї стерпї плантеле шї
тоате вѣршїенїле стршїне шї венїпоасе дїп
кшпшл лімбеї шї а аршнка дїтрѣ ачеша

септанде де ал сеп сѣтвуре, каре апої ва продвче ромѣнлор лимѣ вратѣ, ромѣнѣ ши кѣ матеріеа ши кѣ форма. Кѣ ачесті коріфеї аї пѣдївнїї, кѣ ачесті вѣрваді реївїторї ши ставїлиторї де лимѣа ши літератвѣра пѣстрѣ, кѣ ачесті десволѣторї ши пайнтѣторї аї кѣлтѣреї ши лѣміпѣрїї ромѣнлор авем тот дрептѣл а не тѣредї фраділор ши а не лѣвда кѣ еї дѣпайнтеа тѣтѣрор пѣдївнлор каре (пѣдївнї) аѣ фост ши дѣкѣ маї сѣнт де пѣререа ачееа, кѣткѣ агрѣл літератѣреї поастре пѣпѣте продвче декѣт пѣмаї пегїлѣ, секарѣ ши тѣчївне, ши кѣ тоате пѣзвїнделе сѣѣ кѣт не зїк внї де чеї стрїнї — дѣфлѣтѣреле пѣстре сѣнт пѣмаї вешїче де спѣтѣ, сѣнт спїрїт де опаточї — трѣкѣ*), каре пїерѣ дѣ каосѣл дешертѣчївнїї; дар кѣт сѣ фачем ачееаста? кѣт сѣ не фїе тѣреѣеа, ка сѣ пѣ треакѣ де пасївне (патїтѣ) орї кїар слѣвїчївне? Ачееа сѣ не фїе дѣделеаптѣ, доведїтоаре де адевѣр, дѣпортантѣ девїзѣ а лѣкрѣрїї зелѣсе, а інітеї кѣрате, а тїндїндеї дрепте, кѣ каре не лѣнгѣ че сѣ репоарте пѣдївналїстѣл пострѣ кѣзївнѣ де лѣвдѣ дела чеї чеї дѣкѣкѣрѣ, сѣ пѣве дѣкѣ ши 'н вїтїре пре алїенї — стрїнїї, пепрїетїнїї — копвїнгѣндѣї, кѣткѣ пѣзвїнделе ромѣнлор пѣ сѣнт вешїче де спѣтѣ, нїчї спїрїтѣл чеї дѣсѣ-

*) Вїнарѣл де не зрѣтѣ фѣр' де спїрїт, апѣтос; поате де о зрїндѣ кѣ італ. trincare-неведїѣ. Се зїче шї ла пої а се трѣкѣнї — а се дѣвета дакѣ В. Шѣллер пѣї ва афла шї ачестеїа зрїнда дѣ герм. trinken. Кѣ тѣте кѣ е кѣтпѣтѣ італ. trincare de ачееаш дѣ семпѣре. Се пѣре де аїчї аш фї лѣат дѣчевѣтѣл: трѣкѣ орї тракѣа флеанкѣа ши пїмїка.

Авкторѣл.

флѣ спїрїт де опаточї сѣѣ трѣкѣкѣ, чї еле сѣнт дѣ фаптѣ ачееа че аѣ фост шї дѣкѣ сѣнт шї ла челелалте пѣдївнї дорїторѣ де а се скѣпа де сѣв вѣлѣл дѣтѣперекѣлї шї де а се сѣї тѣкар шї авѣшїлеа*) шї дѣпедекѣндѣсе не скара літератѣреї ла лѣтїнѣ. Нѣ Домнїлор! тѣреѣеа сѣ пѣ не фїе дешертѣ, пѣ дѣгѣтѣфаре лѣвдѣрѣсѣ, пѣ ворѣе пѣмаї гоале фѣрѣ тѣвѣлѣ.***) Сѣ пѣ не дешѣлѣт пѣмаї а не вїта кѣ тѣвѣделе дѣ сѣн ла літерадїї пострї шї ла челе че фак еї, чї сѣ лѣтѣм дѣпѣ пѣтїндѣ кѣ тодїї парте ла лѣкрѣре дѣ агрѣл літератѣреї лѣвд орї шї че септандѣ, орї шї че пѣантѣ, орї шї че фѣрѣпт дѣ серїосѣ, пепѣртїнїндѣ шї пеппѣтїмїтѣ черчетаре; іарѣ чеї че пѣ пѣтем ачееаста дѣкѣї сѣ пѣ не ретраѣем де а дѣшѣрѣдїша шї четї продѣселе літератѣреї пѣстре, шї де а да чел пѣдїп кѣ кѣвѣнтѣл шї кѣ ванѣл ажѣтор шї кѣрадіѣ лѣкрѣторїлор, чеї че дѣ адевѣр пѣ токмїдї де пої, дар кїемадї шї дешїпаді де пѣтереа а тот фѣкѣторѣ шї гѣверѣтѣторѣ лѣкрѣ, пептрѣ пої тодї, пептрѣ зрѣтѣторїї пострї, пептрѣ дѣтреага пѣдївне. — Домнїлор шї фраділор! інтересѣл пострѣ комѣн чере пѣапѣрат, ка сѣ скѣтѣрѣт лѣнѣѣзїеа пепѣсѣрїї дїп мїнте шї інїтѣ шї 'н ачесте тїмпѣрї крїтїче сѣ вїгїїтѣм дѣпреѣїзѣрѣне, сѣ кѣзѣтѣм де тѣте але пѣстре, маї алес де ачееа че не апро-

*) Ворѣѣ де комѣн дѣтревїндѣтѣ дѣ Бѣнат. Тѣмѣл авѣшїлеа адекѣ ка копїїї маї пайнте де а се дѣвѣца а ѣтѣла не пїчїоаре. Крѣд кѣ е дела італ. basso, bossolo. Авкт.

**) Маї вїне декѣт: тѣвѣлѣ, тѣвѣлѣхѣ. Дела тѣвѣлѣ авем тѣвѣлар. Тоате дела лат. medulla. Авкт.

митъ пѣтріреа ші не асекъръ свсципереа есендіеі ші сѣмъврелві пѣдїзніі, адекъ де кѣлтивареа лимвеі пѣстре, де дптемеіереа крескѣндеі пѣстре літератѣре. Дар че дѣрері сѣшшїѣтѣре де інімъ кѣмват лѣвптрѣл меѣ кѣнд іеаѣ дп сокотїндѣ, кѣ мѣлді дїндре аї пострі літерадї пѣ пѣмаї кѣ пѣ лѣкръ нїміка дп кѣмпѣл літератѣреі, чї дпкѣ нїчі продѣселе алтор фрадї аї сеї, нїчі газетеле дп лимба мѣмѣаскѣ тїпѣрїте пѣ ле дпвреднїческ де а са палтѣ пѣмаї спре інтересѣл партїкѣлар шї алте мїнѣдї шї дешертѣчївнї дптїнсѣ осербѣдїзне.*) Ачеаста мѣлт стрїкѣ класеі мїжлоче — маї пѣдїп дпвѣдате а ромѣнілор пострі ка зп есемплѣ рѣѣ авѣтѣтор дела ізвїреа шї прїп зрмаре шї дела кѣлтивареа лимвеі пропрїе. — Нѣ дпделег еѣ ачї атѣт пре фрадїі пострі дїп прїнчїпателе Ромѣніеа шї Молдавїеа, нїчі пре чеї дїп Ардеал, каре кѣ тѣте кѣ клерѣл чел де жос маї алес чел певнїт дп зпеле пѣрдї е маї дппої декѣт чел вѣлѣдѣано-зпгѣреан;

*) Дакѣ зпїі ка ачеїа фак аша кѣм зїчі, саѣ адїкѣ фак нїмік пентрѣ літератѣрѣ, пѣ се кѣвїне а прѣда пентрѣ длор тїтѣла де літерадї; сѣ ле зїчет орї кѣм алтїндреа домнї, жѣпнїі, коконї, воїерї, тѣрїдї, стрѣлзчїдї, спекѣлардї, пѣрїндї, сѣнїндї, кѣвїонї ш. а. ш. а. пѣмаї „літерадї“ пѣ, кѣ че дїі, маї ла зрмѣ ка ѳменї непретевдїонї че сѣнт длор, сѣр афла шї вѣтѣмадї, кѣчї дї атїнѣем кѣ о тїтѣл пѣ кареа пѣ о чер, пѣ о кѣтѣ шї кареа пѣ лї се кѣвїне. Аѣ пѣ везі дга, кѣ длор дїп де певнїі не тодї літерадїі ромѣнї; ва зпѣл дїп дѣра вѣчїнѣ нїо спѣсе маї дѣвпнѣзї дп фацѣ, кѣ літерадїі шї професорїі ромѣнї ар мерїга сѣї дпече. Дечї пѣ те пѣне де ворѣв кѣ длор, кѣ сѣнт тарї шї марї.

Ped. Ф.

дар аѣ вѣрѣвадї фѣрте харнїчі, карї лѣкрѣ зелос дп кѣмпѣл літератѣреі, дїп ал кѣрор мїжлок ресѣрїрѣ ка нїще лѣчѣферї не черѣл пѣдїзнїі поастре атѣте органе пѣдїзпале: зпѣл вѣсерїческ, шї маї мѣлте полїтїче, літераре, дѣрегѣторїале, медїче, ш. а.; авѣнд де редакторї дїндре чеї маї дпсепмадї вѣрѣвадї, де чеї маї де фрѣнте літераторї, дела карї пѣдїзпѣа мѣлт, фѣрте мѣлт шї апромїте. Охтѣрїле меле се атїог маї вѣртос де фрадїі меї вѣлѣденї сѣнт мѣлдішорї літерадї, дпсѣ пѣдїзпалїстї шї літераторї дѣпѣ пропордїзпѣа сѣфлетелор кѣ мѣлт маї пѣдїнї декѣт дп прїнчїпателе вѣчїне. Реа девїзѣ пентрѣ фрадїі пострі вѣлѣдѣано-зпгѣренї; шї пѣаѣ кѣвѣнт кѣчї кѣ тѣте кѣ де о парте чеѣа дї кѣрѣ де ачеа, шї ле копчеде пѣмаї о метѣ тѣрїдїнїтѣ, дар кїар ачеа е департе де аї пѣтѣ скѣса де о маї тоталѣ тѣчере шї летардїкѣ пѣлѣкраре, ка кѣнд шї зпѣвѣра кондеїзлїі лор ар пѣтѣ сѣї арѣнче дп перїкѣл ш. а. *) Алте дѣлѣ кѣвѣсе маї кѣпїтале мї се вѣд а пѣтрї ачеастѣ летардїе, каре фѣрѣ шї сѣнт шї пѣлѣ астѣзї пѣдечеле маї дпсепмаде де пѣ авем пѣлѣ акѣм нїчі зп орган пѣдїзпал пѣскѣт дїп сїнѣл шї зѣлѣл пострѣ ал вѣлѣденїлор, орї

*) Ачеаста е патѣра сервїлістѣлїі Домнїле; пої дпсѣ протестѣм ка сѣ пѣл преа атїндї, сѣ пѣ зїчі сѣфлетелор сервїле кѣ сѣнт сервїле, пентрѣ кѣ се сѣпѣрѣ фѣрте рѣѣ, дпкѣ шї сѣлѣгатеа ле вїне дп перїкол; апої кѣм аї пѣтеа траѣе Дга пѣкатѣл дїнд кѣ сѣперї аша рѣѣ не чїнеѣа. Везі кѣ длор се аѣтѣ кѣ фѣле пѣстре не каре де тѣше ле апрїнд — шї аша ле маї трече рѣѣл прїп ачѣл фѣм, прїп ачеа „жертѣф.“

Ped. Ф.

)(

внгренилор, афаръ дакъ греко-католічій оръзени вор аве вреъпа нѡъ некъпоскът, деспре каре аш пѣтѣ грѣи въ адевръ перѣставѣл, дакъ пѣ аш аве маї маре лндемп де а тѣчѣ маї вѣне шѣ а логіці. . . Дестѣл зѣсеѣз — аш маї пѣтѣ адавѣе къ тре челе дѡъ лѣптъѡре але летарціеі пѡстре лѣкъ маї зна, каре лѣсоцігъ къ челе дѡъ пе лѣпгъ алтеле маї продѣче шѣ лѣпса де орѣ че концентрърі пѣдѣзнале орѣ соціетѣдѣ літераре, шѣ чѣне пѣ шѣе кът ар пѣтѣ ачестеа адѣче кълтѣреі попѣвлѣві пострѣ? Партікъларе концентрърі орѣ соціетѣдѣ літераре лѣ Бѣпат шѣ Шогѣріе къ шѣреа теа лѣкъ пѣ авем, декѣт че ла Лѣгож дѣпъ кът ам авзіт се афлѣ зна мікъ де кърѣнд лѣпѣндатъ — фіреѣе лѣкъ лѣ леагѣн; лѣсъ къпоскътѣл зѣл пѣдѣзнал ал фрацілор лѣгоженѣ лѣшѣ ва фаче треава, — зна пѣтаі ле лѣпсеѣе; дар орѣ шѣ кът интенціѣнеа е вѣпъ, зѣлѣл ѣ де лѣвдат; — шѣ чѣне шѣе де пѣ вом аве а тѣлѣдѣмі сѣпгѣр лѣдемнѣлѣ Длор лѣпѣндареа де астѣел де соціетѣдѣ лѣ маї тѣлѣе лѣкѣрѣ. Бѣо' ѣ Дѣмнезеѣ, — омѣл прѣо ом се лѣдеампъ, — шѣ лѣкѣрареа зѣлоасѣ тѡте ле лѣвѣнѣе, — пѣтаі треѣвѣе лѣделенѣеѣе съ пѣшѣм лѣ тѡте лѣкѣрѣле каре аѣ де скоп вѣпѣл комѣо шѣ пѣптареа кълтѣреі пѣдѣзнале. Лѣсъ Домпѣлор шѣ фрацілор! пѣстрѣ Дѣмнезеѣ! пѣпъ кънд вом орѣека фѣрѣ де о грѣматікъ вѣпъ, деплѣнѣтѣ? пѣпъ кънд вом кълка леціле дрепт-скрѣерѣі? кънд пе ва рѣде ачел ферѣче тімп зна де съ пѣ маї охѣтѣм дѣпъ о лѣмѣъ регѣлатѣ? О ачесте лѣтреѣрѣі съат тот атѣте охѣтрѣі пѣпѣкѣте, тот атѣте боловане лѣкъ перѣдѣкѣте, тот атѣте подѣрѣі гордіане! — Адеврѣл зѣче D. Барѣд лѣ пе

флексіеіе саме дела №.21 ал Фѡаіеі. кът. къ о парте а ромѣнілор дѣн къдѣ шѣѣ чѣтѣ — се дѣн ка орѣл де гард де тоате къвѣнтеле варѣаре, овсолете шѣ де тѡте фра-селе пре каре аѣ лѣвѣдат але свѣлчѣіа дѣн пеам лѣ пеам, іар чеѣалалтѣ алеарѣъ іарѣш орѣеѣе пе кътпѣл лѣмѣеі тѣнд, пѣвѣнд, [стерпѣнд тот чеістѣ лѣ дрѣм лѣдатѣ че і се паре къ ар зѣрѣ чеѣа стрѣп; іар о черчетаре лѣделѣпгъ, серіѡсъ, рече, пѣпѣтѣмітѣ, фѣндатѣ пе прегѣтрѣі де маї тѣлѣі ані, пе конферѣнѣе шѣ съѣтѣрѣі къ чеі аї пострѣ вѣрѣадѣ преа пѣдѣіі, лѣсъ къ атѣт маї тѣлѣт мерѣтѣторѣі де тот респектѣл шѣ рекѣпѣціѡда пѡстрѣ, карѣ партеа маре а вѣедѣіі саме о жертѣфѣрѣ пѣтаі лѣ черчетареа лѣмѣеі пѡстре, ле еѣте къ тотѣл стрѣпъ.“ Дар че съ факъ алтѣ Домпѣле! мішеіі де еі, кънд чеі д'ѣотѣѣ де о парте съат пѣлѣмінаці шѣ пѣмішкѣдѣі де спѣрѣтѣл шѣ треѣвѣнѣа пѣпѣтрѣіі лѣ літератѣрѣ шѣ кълтѣрѣ, шѣ де алтѣ парте некѣпоскъторѣі де алте къвѣнте шѣ фрасе; іар чеі д' ал доілеа пѣ аѣ нічѣі въ лѣдрептар де пікѣрѣі, апоі апа лѣ зѣлѣл сеѣ преа маре, — каре алтѣм тѣлѣдѣс де о маї къпѣтѣ лѣделенѣѣіе шѣ шѣнѣдѣ а лѣмѣеі ар пѣтѣ фі вѣне-вѣнѣі літератѣреі, адеѣеа треѣк тѣсѣра шѣ марѣінеіе. — Де не ачѣі Домпѣі літераторѣі — кълтѣвѣторѣі де лѣмѣа пѡстрѣ маї лѣтѣѣі о грѣматікъ перѣфектѣ, де каре маї тѣлѣт лѣсѣ авем деокѣмдатѣ декѣт де знале кърѣдѣ че се пѣвлѣікъ лѣ жѣрпалеле поастре, дѣпъ че преа таре се пѣлѣвѣеѣе орѣографѣеа пѣ атѣт дѣн воіндѣ, кът дѣн пѣцѣнѣа вѣзѣндеі *)

*) Доарѣ маї вѣне декѣт орѣіінеа че е преа лѣгѣпъ. Домпѣлор, орѣ кънд скрѣет вѣреп къ-

Домъле Редактор!

орі патвреї кзвінтелор; апої ачеа гръма-
тікъ съ фіе пѣінеа моралъ de тóте зме-
ле а тіперітії поастре сколастиче. Дъпъ
ачеаста пз птързіезе а да ла лзміпъ ачееа
че де тълт ар тревві съ авет, зп ворвар:
орі лесікон етімологік, каре съ се пóтъ
пвті вістіеръл орі тьндріеа лімбеї ромъ-
пейці; апої атзпчі маї пе лесне вом пзте
фаче конференце ші сфьтѣрі кз ачеї пре-
лъдаді Domni літераторї ші репсфледі-
торї аї вінедії лімбеї ші дптемеїеторї аї
літератвреї пóстре, авзудві пз депъртаці
зечї де тіле, чї кіар дп камереле пóстре
ші тотдеазна дпайнтеа окімор пострі. Ал-
тмінтреа*) Домъле тот вом пайнта пе фе-
лърї де кълї орї ші каре дъпъ а са про-
пріе прїченере, ші ресълтатъл орї капъ-
тъл лзкрълзі пе ва фї сьрзпареа едіфічіл-
лзі а тот че вом фї лзкрат, ші ачеаста
кз атът маї вьрточ, кз кът фьндвріле ар-
кане але лімбеї поастре — кз тоатъ кь-
рвпта черчетаре а зпор вьрваді літера-
торї де аї пострі — дпкъ пз сьнт ре-
ажнсе, дпкъ пз сьнт депліп кзпоскьте;
дар сперъм кз прїп пефрвпта черчета-
ре а ачелора Domni літераторї, карї кз
поск лімбеле челе че аѣ дпржѣрат дп чеа
пóстръ, пз вор ретъбеа ші дп венітор а-
скьнсе дпайнтеа пóстръ. (Ва зрма.)

вьнт дпкъ пеутревзпцат, ачееа се дпделе-
де де сіне дпсвп, кз ачела е пзе дпайнтеа
пзвлїкълзі спре черчетаре, дакъ е вьп саѣ
пз; пентрз ачееа плакъ вь тотдеазна а вь
да пьрерїле деспре а таре кзвінте, ка съ ве-
дем — съ пз рьтъчїм ші маї департе.

*) Аша е дп органъла лзміпърїї, їар чеїалалці
скріѣ ал — орї алтмінтреле ші алтмінтре-
леа, се vede а фї комнзе ачест кзвьнт дп
алтъ ші мїнте; пз ар фї аша дар маї віне а
скріе алтмінте кзм фак, ші італ. altramente.

Програмъл зрмътор есте дпн кзвьнт
дп кзвьнт ачела че ам дат рьпосатълзі
епїтроп ал шкоамелор ворпїкълзі Алесап-
дръ Балш. — Ера пречес де зп меморїал,
дъпъ каре дпн пенорочїре пз ам гьсїт нїчі
о копїе дп хьртїїле теле, дар де каре
тъ воїз сілі а мї адъче амїнте ші а дї
транспїте ідеїле прїнчіпале фьръ чеа маї
тікъ префачере, кз атът маї вьрточ, кз
ачеле ідеї, пе каре маї дпайнте ле профе-
сам фьръ крѣцаре, аѣ рьдікат тот кор-
посъл професорал ал Молдовеї дппогрїва
меа. — Де ші преведеам, кз ачеле ідеї
треввееа сь мї адъкъ тълте пеплъчерї, дп-
съ пз м'ам пзтът деспърді де дьселе,
кьчі ераѣ адънк дпплътате дп іпїма
меа; ажвнсесеръ а фї о копвїцере іпті-
тъ. — Еѣ ам фост де вьпъ кредїнцъ (de
bonne foi), ші пз м'ам окьпат нїчі декзм
де а ачелорлалці. Воїз ворвї дар чїтіто-
рїмор фойї дьмітале де ачел мемоар, дъ-
пъ че дпсъ воїз тракта де дпвьдътвара
дпалтъ ші де дпвьдътвара професїональ,
фїїндкъ дптржнскъл трактат маї кз деосе-
віре де мїжлóчеле че ар тревві лзате ка
съ се поатъ пзпе дп лзкпаре дъпъ кьді-
ва апї о сістемъ комплетъ де дпвьдъ-
твръ пзвлїкъ. — Ърмезѣ дар акьм кз про-
грамъла дпвьдътвареї секондаре саѣ коле-
ціале, каре дп скріереа транспїсъл ворпї-
кълзі Балш ера копрїнскъл дп анекса кз
літера D.

Дпвьдътвара колелїалъ съ се дп-
пардъ дп опт апї, шасе апї де влассе ші
дої апї де фїлософїе, ші съ копрїнскъл дп-
вьдътвріле зрмътоаре:

- I. Лимба латинъ.
- II. Лимба ромънъ.
- III. Лимба елинъ.
- IV. Лимба французъ.
- V. География ши исторія.
- VI. Религія.
- VII. Реторика.
- VIII. Математичеле, физика ши хемія.
- IX. Философія.

I. Лимба латинъ.

Лимбъцътъра лимбеі латине съ се лимбаръ ши шасе апи, лимбънд дела апл лимбъс де колеџіе.

Лимбъ 1. съ се арате тинеримор делімътриме ши конжътриме пълъ ла сфършитъл вервимор депоненџі; — съ лим се факъ есерчидіи деспре џеле ши деспре алтеле; — съ лим се арате регълеле челе маі сиппле але сиптакълмі адікъ: ачелеа але реџимълмі събстантивимор ши адіективимор, — съ се есерчезе а пъле лим практикъ деосевителе реголі прип frase скърте ши деслшите лим каре съ пџ интре декът пропозиџіи сиппле, съ традълкъ лим ромънеџе *Selecta e profanis ши de viris illustribus urbis Romae*

Лимбъ ал 2леа съ лимбеџе конжътриме перегълате, регълеле сиптакълмі атингъторе де вервиі, а кърор реџимъри пџ сълт ачелеаші лим латинеџе ши лим ромънеџе, лимревџинџареа адіективимор по. сесиві ши а аблативълмі абсолвт. — Пентрџ апликаџія ачестор деосевите реггле съ се факъ теме ка съ се овичинџеаскъ тинеріи вине къ дџнселеле — съ лим се деа съ традълкъ лим ромънеџе дин епistolиме фаміліаре але лмі Чичерон.

Лимбъ ал 3леа съ се комплетезе

лимбъцътъра грџматичеі, лимбъво дела лимчепвт ка рекапџтлаџіе, асфел ка школаріи съ квлоскъ партіквларитџиме атингъторе де форма квлителор, де фелъл лор ши де деосевителе лор терминџіи, преџт ши ачеле каре се атинг де регълеле сиптакълмі. Вор традълче лим ромънеџе дин Корпеліе *Nepos* дин Квинтіе Кърчіе, оаре каре вџкъдї дин метаморфосвриме лмі Овидіе ши оаре каре еклоџе дин Вирџиме. Вор лимбъџа регълеле просодіеі латине ши кипъл д'а сканда версвриме ексаметре. — Съ лимбъџе пе дин афаръ версврі дин Овидіе ши Вирџиме. — Съ традълкъ дин ромънеџе лим латинеџе.

Професоръл съ се фолосеаскъ де тоте окасиме чеї ва да граматика латинеаскъ ка съ деа школаримор потіџіи деслшите ши адеврате асвпра лимбеі ромънеџі ши съ ле арате маі къ сеамъ кџт формаџія зичеримор ромънеџі атџрџъ адесџа де ачџа а зичеримор латине; лимтрџн кџвълт, професоръл съ пџе неконтеніт граматика ромънеаскъ лим парамел къ чеа латинъ.

Лимбъ ал 4леа съ се арате тинеримор тот че се атинџе де есчепџиме ши аномалиме формелор а фие къріеа пърџі а кџвълтџлмі; — съ лим се еспџе теорія тинимор ши а модвримор ши апликаџія ачестіи теоріи ла пропосіџиме сиппле ши компџсе; — съ лим се трактезе деспре конжџкџіи ши деспре лимревџинџареа лор, — съ лим се деа а традълче дин ромънеџе лим латинеџе теме лим каре съ афле апликаџія регълелор че аџ лимбъџат; — съ традълкъ лим ромънеџе коментаріиме лмі Чесар, гъндіриме лмі Чичерон *de d'Olivet*, дин метаморфоселе лмі Овидіе ши џпа дин челе д'лимбъс треі вџрџі

din Eneida лѣи Вірѣліе, есплікація а-честор дѣпъ вртъ авторі съ се дптовъ-рѣшаскъ de pote мітологіче. — Съ петреакъ de існоавъ регъледе проcodіеі ші съ се есерчезе елевіі а сканда версѣрі ші съ дпвѣде пе дін афаръ дін Вірѣліе ші Ovidie.

Дп авѣл ал блеа съ се репетеze пѣр-діе челе маі аневое але граматіеі ші съ се арате дппрежѣрѣріле дп каре съ дп-тревѣндѣазъ партічіпіле. — Съ tradъкъ пе Тітъ-лівіе, Салвстіе, Чічерон de Sene-ctute, de amicitia, Терендіе ші челе дін-тѣв шасе кѣрді але лѣи Вірѣліе. — Съ tradъкъ дінтр'о карте дін ромѣнеще дп латінеще, — съ се есерчеze а фаче вер-сѣрі есаметрі ші съ дпвѣде пе дін афа-рѣ дін Вірѣліе.

Дп авѣл ал блеа професорѣл съ есер-чеze тіперіі а скрі дп латінеще пѣ пѣмаі дптр'ѣн кіп корект дар ші кѣ елегандъ; — съ комептеze кѣвінтеле лѣи Чічерон, прекъм катілінаріле, арапгѣріле пептрѣ Архіас, Лігаріѣ, Мілон, леѣеа Манілеа а доілеа ші а паіспреzechеа Філіпікъ, о кѣле-дере дін епістоліле ачелѣіаші автор, тра-ктат de officiis, епістоліле лѣи Плініѣ челѣі тѣпѣр, деордіеле ші Eneida лѣи Вірѣліе; — съ вртеze есерчіділе de версіфікадіе латіпъ асфел, дпкът елевіі съ віе дп ста-ре а пѣне дп версѣрі латіне есаметре вп съжет дат.

II. Лімба ромѣнеаскъ.

Ачеастъ лімба съ се дпведе дп па-ралел кѣ ачеа латіпъ, професорѣл кѣвтѣнд неконтеніт кѣнд чітеще tradъкціле съ о-вічіпѣаскъ тіперіі а авеа вп стіл кѣрат ші сімпла.

III. Лімба еліпъ.

Дпвѣдетѣра лімбеі еліне съ се дп-пардъ дп патрѣ ані, дпченѣнд дін класѣл ал Злеа ші вртѣнд пѣпъ дп класѣл ал 6-леа інклѣзіѣ.

Дп авѣл 1 съ се арате школарілор прічпеле граматічеі еліне, дпвѣдѣнд де-кліпѣріле ші конжѣгѣріле кѣ формареа тім-пілор. — Съ tradъкъ фавѣліле лѣи Есоп.

Дп авѣл ал 2леа съ се дпведе еті-мологіа пѣпъ ла сѣѣршітѣл вервілор пе-регъладі ші а зічерілор інваріабіле, іар дін сіптакс пѣпъ ла пропорділе компѣсе, — съ се есерчеze а tradъче дін ромѣнеще дп елінеще теме дп каре съ афле апліка-діа регълемлор сіптаксѣлѣ. — Съ се деа регъледе челе маі ценерале але акцентѣ-ціеі елінещі.

Дп авѣл ал 3леа професорѣл съ врте-меze дпвѣдѣтѣра граматічеі, — съ арате формеле маі партікѣларе але діалектѣлѣі атік, ші регъледе релатіве ла дптревѣнд-дарае тімпілор ші а модѣрілор ші дптре-вѣндарае конжѣкціілор; — съ ле арѣте теоріа акцентѣрілор, ші сѣі екерсеze ла компѣнереа еліпъ дѣндѣле теме дп ромѣ-неще ка съ ле факъ дп елінеще. — Съ tradъкъ дп ромѣнеще кѣвѣнтѣл ла Demo-нік ші Елогѣ лѣи Евагора de Ісократ, діа-логѣріле ші вісѣл лѣи Лѣчпан, Чіропедіа ші Апісімаѣ лѣи Сенофонте.

Дп авѣл ал 4леа съ се дпдеметнічеа-скъ ла компѣнереа елінеаскъ ші съ пе-треакъ пѣрділе ші регъледе челе маі а-невое але сіптаксѣлѣі — съ се овічіпѣеа-скъ тіперіі кѣ діалектѣл лѣи Омер ші кѣ чел Іонік, — съ лі се деа съ дпведе челе маі de кѣпетеніе регълі але поезіі елінещі;

съ се традиць о карте дин Iliadъ саъ дин Odisee, кѣтѣва пѣрди дин Iprodot, Anavasic a лѣи Сенофонт, Критон а лѣи Платон, дин виеделе лѣи Плѣтарх. Кѣвѣлтѣл фѣвѣврѣ а лѣи Лисіас.

IV. Лѣмба франчезъ.

Лѣмба франчезъ ва копрінде шасе ані, днчепѣнд кѣ класѣл 1 де колеціе ші зрѣтѣнд пѣрѣ дн класеле де филозофіе.

Дн апл 1 съ се дѣведе деклінѣрїле, копѣжѣгрїле ші регѣлеле челе маї сїмпле але сїнтаксѣлѣи.

Дн апл а л 2леа съ се дѣа школарїлор фрасе скѣсе дин авторї класїчї, дн каре съ пѣтѣ дѣвѣца зїчерїле челе маї обїчїпѣїте шї тот одатѣ днторсѣрїле челе маї днсемпате але лїмбеї; ла днчепѣтѣл фїекѣрїеа лекції съ се речїтезе во пѣтѣр оарекаре де зїчерї поѣ трасе дин лекціа трекуѣтѣ, шї де каре сѣ слѣжїт ка съ традиць капїтѣлѣл трекуѣтѣ; деосевїт де ачеаста съ дѣведе пе дин афарѣ шї фрасе асфел, днкѣт елевїї дн дої ані съ фїе фамїліарїсаці кѣ во mare пѣтѣр де зїчерї шї де idiotїcїтї.

Дн апл а л 3леа съ се рекапїтѣлезе дѣвѣдѣтѣра граматїчеї днтрѣво кїп маї респонат, кѣвѣтѣнд професорѣл а да кѣвѣлт пентрѣ фїекаре регѣлѣ, — съ се факѣ аналїс граматїкал фраселор компѣсе шї съ се кеме атенціа елевїлор асѣпра днделесѣлѣи зїчерїлор дѣпѣ термїнарѣа шї компѣперѣа лор, — сѣї есѣрчезе ла ортографїе прїп дїктеле десе шї съ ле дѣа съ дѣведе пе дин афарѣ вѣкѣдї де прозѣ шї де версѣрї.

Дн апл а л 4леа дѣвѣдѣтѣра лїмбеї франчезе съ стѣа дн четїрѣа а оарекаре

вѣкѣдї де лїтератѣрѣ дин Woet et Laplan, професорѣл днсемпѣнд школарїлор 1 аплїкаціа регѣлелор граматїчеї франчезе, 2 валоарѣа шї пропрїетатѣа зїчерїлор, днделесѣл лор пропрїѣ шї фїгѣрат, 3. галїчїстїї шї локѣдїїле челе маї днсемпате; тїнерїї съ се днделетнїчезе а скрї франчезе саъ прїп естракте дин кѣрѣдї дате, саъ компѣнд асѣпра зѣвї сѣжет дат де професор, саъ прїп традиції дин латїнѣше шї дин ромѣнѣше дн франчезе; съ лї се дѣа съ дѣведе пе дин афарѣ вѣкѣдї де прозѣ шї де версѣрї. — Професорѣл съ прївїгезе неконтенїт асѣпра ортографїеї.

Дн апл а л 5леа се чїтеаскѣ оарекаре вѣкѣдї де лїтератѣрѣ; ачеастѣ четїре съ се днтовѣрѣшаскѣ де коментарїї, авѣнд дрепт обїект а днсемпна елевїлор аплїкаціа регѣлелор граматїчеї, валоарѣа шї пропрїетатѣа зїчерїлор; челе маї де кѣпетенїе квалїтѣдї але стїлѣлѣи, лѣтѣрїеа, пѣтеѣа шї дѣлчеада, речїтаціа а брекере вѣкѣдї де прозѣ шї де версѣрї съ дѣа оказїе професорѣлѣи а да школарїлор повѣдѣрїї асѣпра топѣлѣи шї дѣвїтѣлѣи.

Дн апл а л 6леа съ се еспѣе методїчезе челе маї де кѣпетенїе квалїтѣдї але стїлѣлѣи франчез шї ачеастѣ еспѣперѣ съ фїе днтовѣрѣшїтѣ де пѣтеросе есемплѣрї, — съ се чїтеаскѣ шї съ се коментезе вѣкѣдї де лїтератѣрѣ; — съ се есѣрчезе тїнерїї а компѣне дн франчезе шї съ факѣ крїтїкѣ зѣнї скрїерї пропѣсѣ де професор, — съ лї се дѣа съ дѣведе пе дин афарѣ вѣкѣдї де версѣрї шї де прозе шї съ се прївїгезе дѣвїтѣл шї топѣл речїтаціеї.

(Ва зрѣма.)